

MAGYAR REGIONÁLIS TUDOMÁNYI TÁRSASÁG

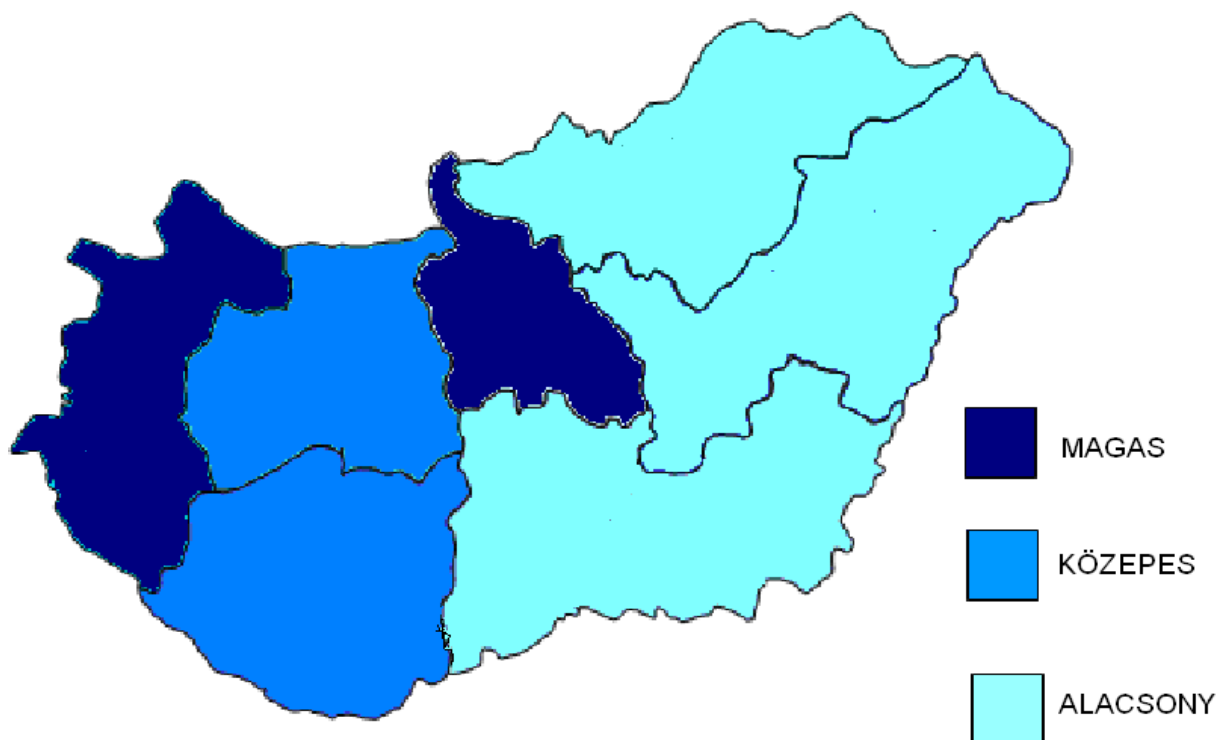
VÁNDORGYŰLÉSE

GÖDÖLLŐ, 2008. DECEMBER 11-12.

BENKŐ PÉTER

**A HAZAI RÉGIÓK FEJLŐDÉSÉNEK
TÖRTÉNETI FORDULÓPONTJAI**

A HAZAI RÉGIÓK KOMPLEX FEJLETTSÉGI SZINTJE 1990 ÉS 2007 KÖZÖTT

A RÉGIÓK GLOBÁLIS FEJLETTSÉGI SZINTJÉNEK RANGSORA ÉS VÁLTOZÓINAK ÖSSZPONTSZÁMA 1996 ÉS 2007 KÖZÖTT

TERÜLETI EGYSÉG	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	
Közép-magyarországi régió	2. 26	2. 29	2. 27	1. 23	2. 29	1. 25	
Nyugat-dunántúli régió	1. 25	1. 26	1. 25	2. 25	1. 23	2. 26	
Közép-dunántúli régió	3. 43	3. 40	3. 41	3. 40	3. 41	3. 42	
Dél-dunántúli régió	4. 56	4. 60	4. 60	4. 62	4. 59	4. 61	
Észak-magyarországi régió	5. 76	5. 75	5. 74	5. 77	5. 77	5. 72	
Dél-alföldi régió	6. 81	6. 79	6. 83	6. 79	6. 79	6. 82	
Észak-alföldi régió	7. 84	7. 83	7. 87	7. 86	7. 84	7. 84	
							Pontszámok
	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	mindösszesen
Közép-magyarországi régió	1. 26	1. 25	1. 23	1. 23	1. 23	1. 21	1. 300
Nyugat-dunántúli régió	2. 27	2. 27	2. 29	2. 29	2. 27	2. 27	2. 324
Közép-dunántúli régió	3. 41	3. 42	3. 42	3. 43	3. 43	3. 45	3. 480
Dél-dunántúli régió	4. 64	4. 62	4. 64	4. 65	4. 58	4. 60	4. 725
Észak-magyarországi régió	5. 75	5. 75	5. 71	5. 73	5. 77	5. 74	5. 896
Dél-alföldi régió	6. 79	7. 81	7. 82	7. 82	7. 83	6. 82	6. 972
Észak-alföldi régió	7. 80	6. 81	6. 81	6. 77	6. 81	7. 83	7. 991

*A régiók sorrendje a 14 kiemelt ágazat/változó sorrendi átlagszámának összege alapján kiszámított globális helyzettség szerint alakult. A kiemelt ágazatok/változók a következők: fajlagos beruházás, ipari alkalmazottak, közúthálózat, személygépkocsi-állomány, közüzemi vízvezeték-hálózat, közcsonna-hálózat, vízvezeték- és csatornahossz aránya, távközlés, idegenforgalom, színház- és mozi látogatás, munkanélküliség, öngyilkosság és átlagkereset.

A RÉGIÓK FEJLETTSÉGI MUTATÓINAK RANGSORA 1990 ÉS 2007 KÖZÖTT*

TERÜLETI EGYSÉG	Globális fejlettség	Fajlagos GDP	Iskolá- zottság	Politikai színvonal	<i>Komplex fejlettség</i>
1. MAGASAN FEJLETTEK					
Közép-magyarországi régió	1.	1.	1.	2.	1.
Nyugat-dunántúli régió	2.	2.	2.	1.	2.
2. KÖZEPESEN FEJLETTEK					
Közép-dunántúli régió	3.	3.	3.	3.	3.
Dél-dunántúli régió	4.	4.	5-6.	4.	4.
3. ALACSONYAN FEJLETTEK					
Dél-alföldi régió	6.	5.	4.	6.	5.
Észak-magyarországi régió	5.	7.	5-6.	5.	6.
Észak-alföldi régió	7.	6.	7.	7.	7.

*A 14 változóval számított globális fejlettség 1996-2007, a fajlagos GDP 1994-2006 közötti átlaga, az iskolázottság a 2005-ös mikrocenzus szerint, a politikai színvonal pedig az 1990 és 2006 közötti általános parlamenti választások részvételi arányainak átlaga alapján. A komplex fejlettség e négy fő komponens területi átlaga.

PANNÓNIA ÉS HUNNIA FEJLŐDÉSÉNEK JELLEGZETES KÜLÖNBSÉGEI

ÉVSZÁZADOK

Kr. e. 22.századtól
Rézkor
Kr. e. II. évezred
Bronzkor
Kr. e. I. évezred
Vaskor
1-5. század
5-8. század
9. század
10. század
11-13. század
13. századtól
16. századtól
18. században
18. század második felétől
19. század
20. század első fele
20. század második fele
1990-től

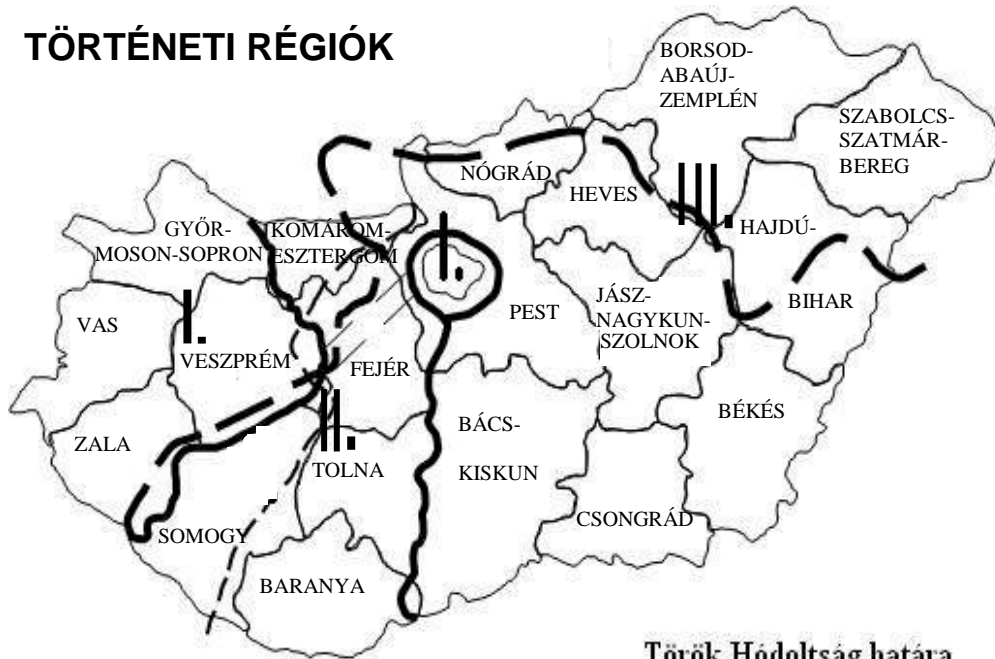
P A N N Ó N I A

pásztor társadalom -
patriarchális rabszolgatartás
katonai arisztokrácia -
területi "államcskák"
idegen hódítás - éles osztálykülönbségek
gazdag, hódító arisztokrácia
romanizálódás - földművelés, infrastruktúra
hun-germán-szláv behatolás – avar szerep
frank grófságok, restauráció
magyar honfogl.itt a legsűrűbb – székhelyek
csekély nomád hatás és tatár dúlás
fejlett nehézékes földművelés, rendiség
majorsági gazdálkodás – abszolutizmus
legsűrűbben lakott megyék, nagyobb települések
modern technológia, iparosítás
aulikus-konzervatív dominancia
keresztény - mérsékelt kigazda befolyás
"vasfüggöny" effektus, nyugat-kelet ellentét
rendszer váltás globális hatása

H U N N I A

Kr. e. VI. évezredtől neolitik földművelés,
ősközösség
Antagonisztikus osztálytársadalom
államszerű képződmények
kifejlett dák osztálytársadalom és állam,
birodalom
nomád jazigok, majd hunok
hun-germán-szláv népvándorlás
onogúr-bolgár nomád hatás
magyar honfoglalás - ritkább telepekkel
erős nomád hatás – kabar, kun, jáász telepítés, tatárok
preeudális viszonyok - kiegyenlítő tendencia
félnomád gazdálkodás - ázsiai despotizmus
ritkábban lakott
nyomásos gazdálkodás - rideg állattartás
kurucos-függetlenségi hagyományok
radikális parasztmozgalmak
kiegyenlítő tendencia
leszakadás, majd szelektív fejlődés

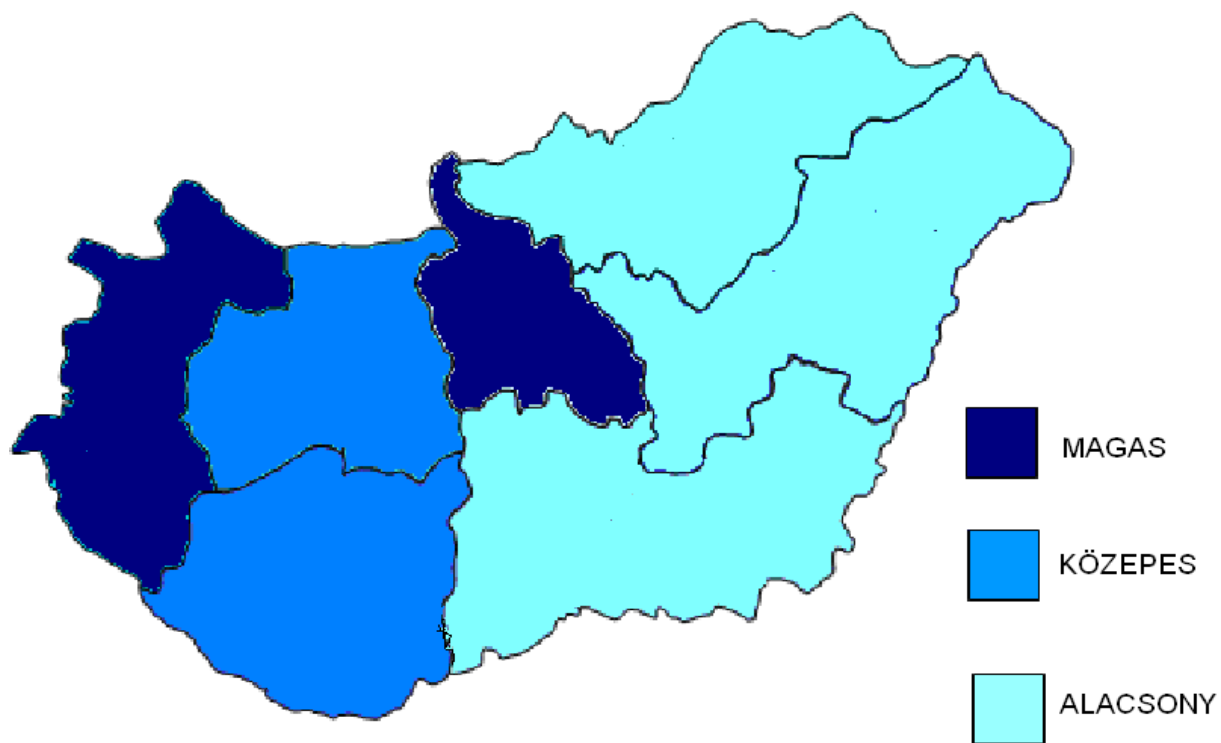
TÖRTÉNETI RÉGIÓK

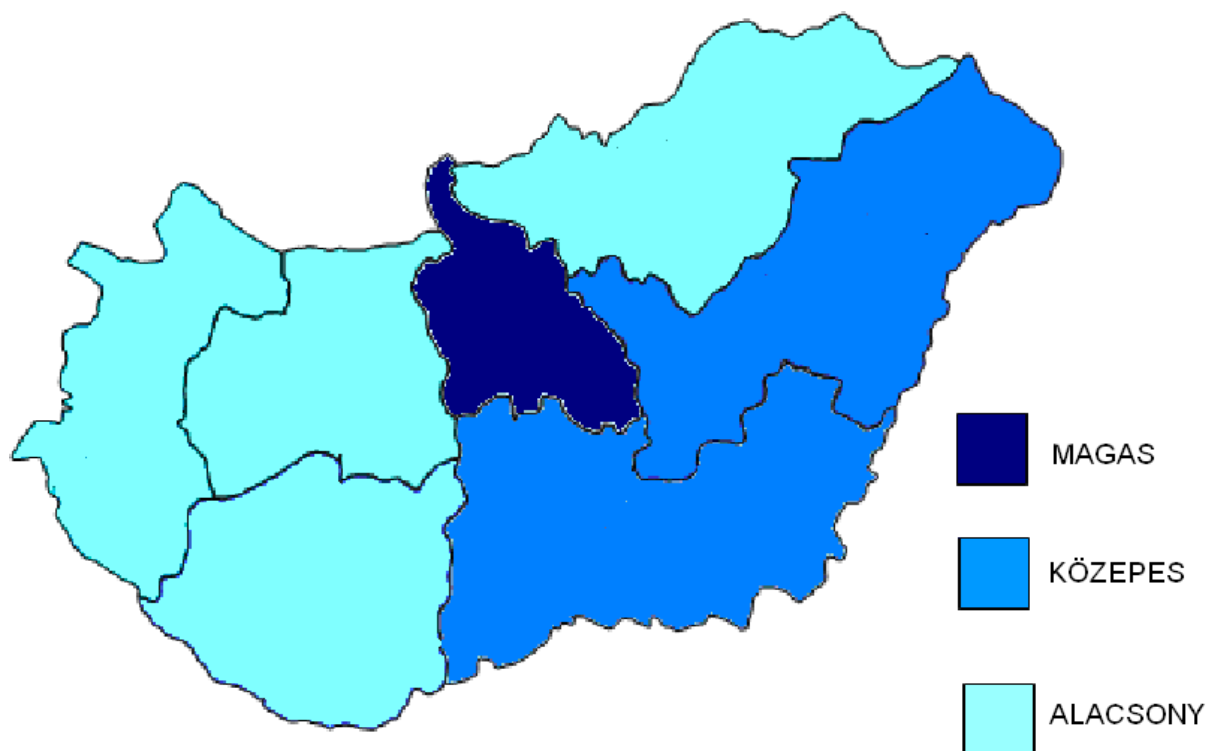
-

Török Hódoltság határa
-

Alsó és Felső Pannónia határa
-
Politikai nagyrégió határa
-

Korridor
-
Felső Pannónia
-
Alsó Pannónia
-
Humnia

A HAZAI RÉGIÓK GLOBÁLIS FEJLETTSÉGI SZINTJE 2003 ÉS 2006 KÖZÖTT

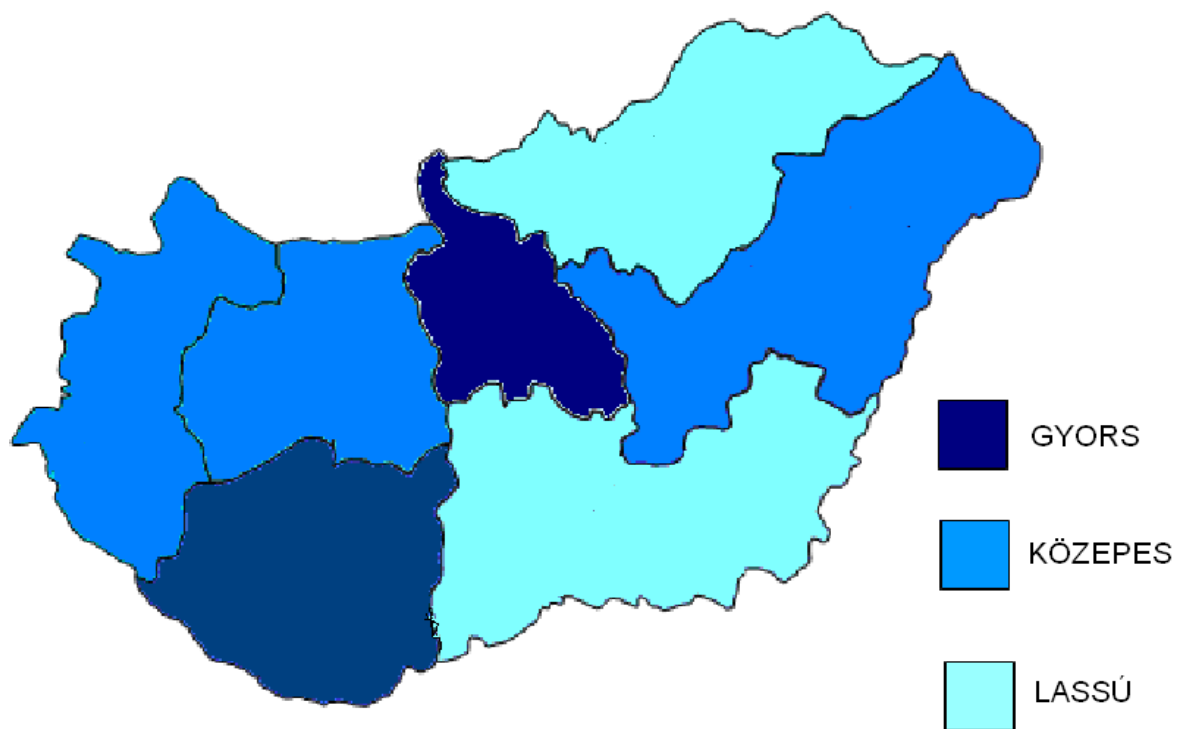
A HAZAI RÉGIÓK VERSENYKÉPESSÉGE 2003 ÉS 2006 KÖZÖTT

A VERSENYKÉPESSÉG ÉS TÉNYEZŐI: A FOGLAKOZTATÁS ÉS A GDP VÁLTOZÁSA TERÜLETI EGYSÉGENKÉNT 2003 ÉS 2006 KÖZÖTT

TERÜLETI EGYSÉG	Foglalkoztatási arány				GDP az országos átlag %-ában				Versenyképességi	
	2003-ban	2006-ban	változás	sorrendje	2003-ban	2006-ban	változás	sorrendje	összpont	sorrend
Magyarország	50,6	50,9	0,3		100	100				
Közép-magyarországi r.	55,1	56,2	0,9	1.	158,2	165,9	7,5	1.	2	1.
Nyugat-dunántúli régió	55,1	55,3	0,2	3.	108,9	100,3	-8,6	7.	10	6.
Közép-dunántúli régió	55,3	54,6	-0,7	6.	93,3	90,5	-2,8	3.	9	5.
Dél-dunántúli régió	47,2	47,1	-0,1	5.	72,4	67,5	-4,9	6.	11	7.
Észak-magyarországi r.	45,0	44,3	-0,7	7.	64,7	64,0	-0,7	2.	9	4.
Észak-alföldi régió	45,9	45,8	-0,1	4.	66,5	63,1	-3,4	4.	8	3.
Dél-alföldi régió	47,0	47,7	0,7	2.	69,6	65,4	-4,2	5.	7	2.

A HAZAI RÉGIÓK FEJLŐDÉSI ÜTEME 2003 ÉS 2006 KÖZÖTT

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!